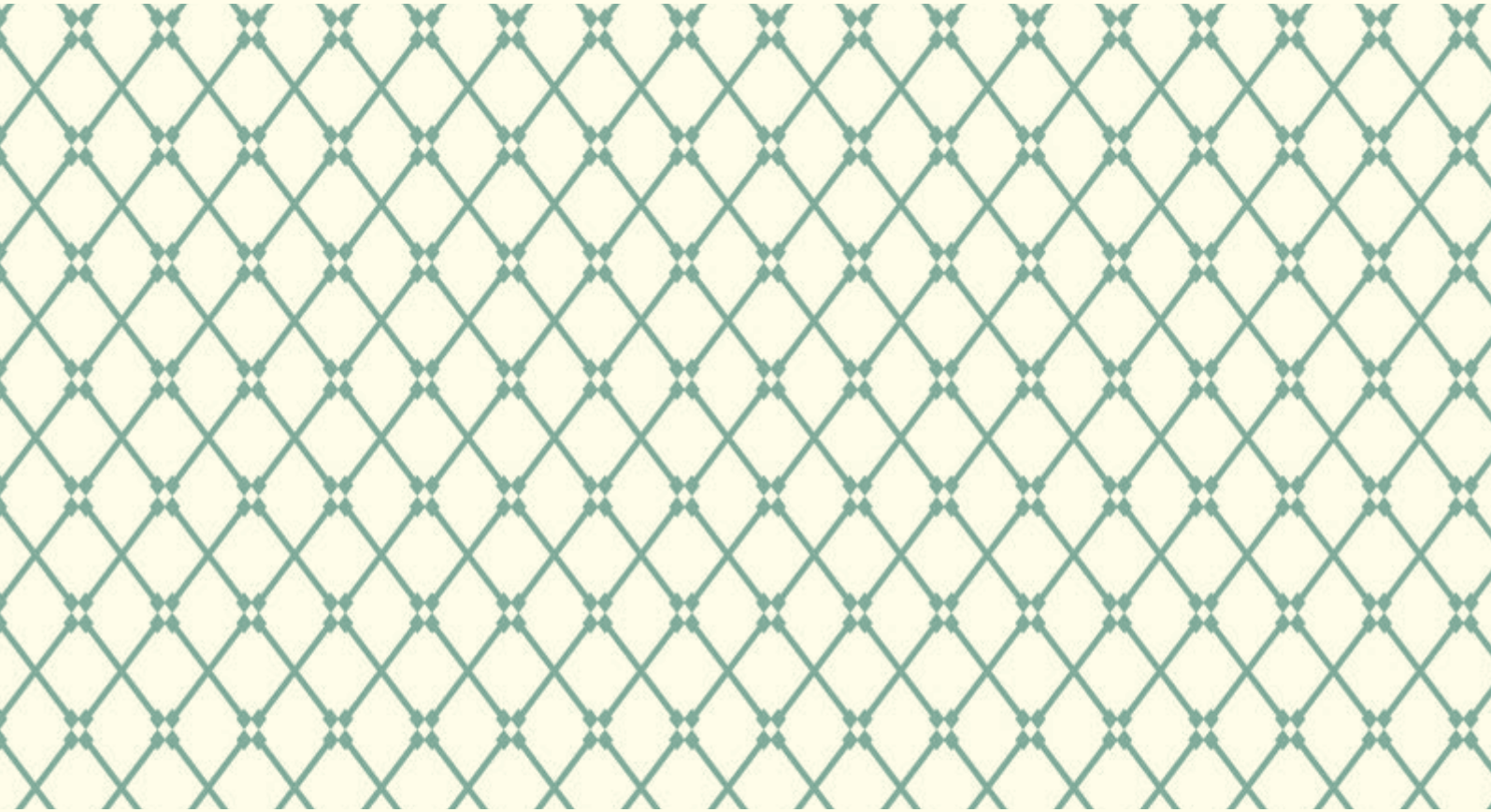

SCIENTOLOGY: EEN BELIJDENDE GEMEENSCHAP

Lonnie D. Kliever, Ph.D.
Professor in Religieuze Studies
Southern Methodist Universiteit
Dallas, Texas, VS.
26 september 1994

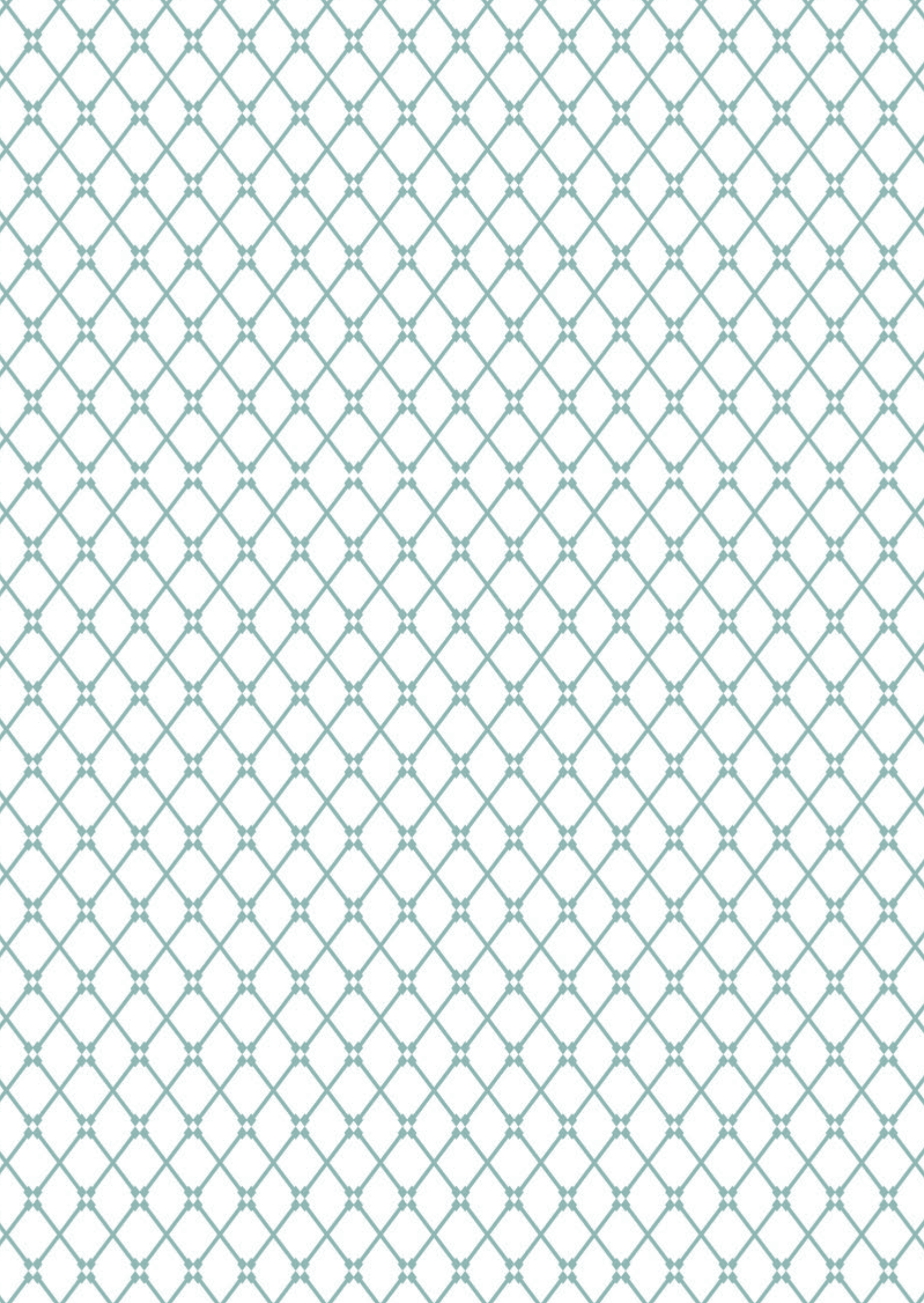

SCIENTOLOGY:
EEN BELIJDENDE
GEMEENSCHAP

SCIENTOLOGY
EEN BELIJDENDE GEMEENSCHAP

INHOUD

I.	Professionele Achtergrond	1
II.	Opdracht	2
III.	Analyse van Scientology als een Religieuze Organisatie	3
	III.I. Scientology beantwoordt aan de Definitie van iedere Religieuze Traditie	3
	III.II. Scientology streeft dezelfde Doelen na als iedere andere Religieuze Zoektocht	5
	III.III. Scientology vertoont de Kenmerken van iedere Religieuze Gemeenschap	7
	III.IV. Conclusie	10
IV.	Een Analyse van Scientology als een Belijdende Gemeenschap	10
	IV.I. Het Onderwerp van Verering in Scientology	11
	IV.II. De Vormen van Verering in Scientology	12
	IV.III. De Gelegenheden van Verering in Scientology	13
	IV.IV. Conclusie	15

Lonnie D. Kliever, Ph.D.
Professor in de Religieuze Studies
Southern Methodist Universiteit
Dallas, Texas, VS.
26 september 1994

SCIENTOLOGY: EEN BELIJDENDE GEMEENSCHAP

I. PROFESSIONELE ACHTERGROND

In 1955 ontving ik *magna cum laude* een Bachelor of Arts in Psychologie van de Hardin-Simmons Universiteit. In 1959 promoveerde ik *cum laude* als Master in de theologie aan het Union Theological seminary of New York. In 1963 ontving ik van de Duke Universiteit de graad Doctor in de Religie en de Filosofie.

Van 1962 tot 1965 bekleedde ik een fulltime leerstoel aan de faculteit voor Filosofie aan de universiteit van Texas in El Paso. In 1965 promoveerde ik tot hoogleraar aan de Faculteit voor Religie aan de Trinity universiteit van San Antonio en verbleef daar tot 1969. In 1969 promoveerde ik tot hoogleraar aan de faculteit voor religieuze studies aan de Universiteit van Windsor te Ontario, Canada en verbleef daar tot 1975. Sinds 1973 ben ik hoogleraar religieuze studies aan de Southern Methodist Universiteit en ik was van 1975 tot 1986 en van 1993 tot 1999 voorzitter van de faculteit van religieuze studies.

Ik ben al lang lid van en sta op goede voet met het Amerikaanse Genootschap van Universiteitsprofessoren, Amerikaanse Academie van Religie, het Genootschap voor Wetenschappelijke Studie van Religie, het Amerikaanse Theologische Genootschap, het Canadese Genootschap voor Studie van Religie, het Canadese Theologische Genootschap en de Raad voor Studie van Religie. In de meeste van deze genootschappen bekleedde ik belangrijke functies, was ik voorzitter van professionele comités of maakte ik deel uit van redactionele besturen.

Ik ben een filosoof op het gebied van religie en cultuur met specifieke deskundigheid wat betreft moderne religies. In die hoedanigheid ben ik met name geïnteresseerd in de veranderingen die plaatsvinden in de vorm van religieuze overtuigingen en belijdenis van zowel de traditionele als de nieuwere religieuze bewegingen en hoe deze oude en nieuwere religies reageren op de uitdagingen en veranderingen in het moderne leven. Regelmatig geef ik verschillende cursussen op academisch en niet-academisch niveau in de vergelijkende, filosofische en sociaal-wetenschappelijke studies van religie aan de Southern Methodist Universiteit. Ik houd tevens een programma van wetenschappelijk onderzoek gaande met publicaties op het gebied van mijn specialisatie, waarbij ik vijf boeken heb gepubliceerd die handelen over de moderne religieuze denkwijze met als titels *Radicaal Christendom* (1968), *H. H. Richard Niebuhr* (1977), *The Shattered Spectrum* (1981), *The Terrible Meek: Essays on Religion and Revolution* (1987), en *Dax's Case: Essays in Medical Ethics and Human Meaning* (1989) en daarnaast talloze artikelen in vooraanstaande wetenschappelijke bladen als *The Harvard Theological Review*, *The Journal of Religion*, *The Journal of the American Academy of Religion*, *Studies in Religion*, *Religion in Life*, *The Religious Studies Review*, en *The Journal for the Scientific Study of Religion*.

Als specialist in moderne religies heb ik een uitgebreide wetenschappelijke studie naar de Scientology Kerk gedaan. Ik heb de belangrijkste theoretische teksten gelezen die door L. Ron Hubbard geschreven en gepubliceerd zijn, ik heb de vele technische en administratieve bulletins van de heer Hubbard en die van de administratieve en kerkelijke medewerkers van de kerk doorgenomen en representatieve voorbeelden uit de trainingshandboeken onderzocht die door docenten en studenten gebruikt worden bij de verschillende cursussen die door de kerk geleverd worden. Ik heb ook een aantal journalistieke en wetenschappelijke studies van de Scientology Kerk bestudeerd. Bovendien heb ik gesproken met praktiserende scientologen en bezocht ik hun kerk aan de 46th Street, het Celebrity Centre aan de 82nd street in New York, hun Flag Service Organisation in Clearwater, Florida, en hun Celebrity Centre in Dallas.

II. OPDRACHT

Er is mij als expert gevraagd mijn mening te geven over twee algemene vragen: (1) Is Scientology een “religie” in de breedste zin van dat woord? en (2) Zijn Scientology Kerken “huizen van verering” in alle opzichten van deze formulering? Ik begrijp dat deze kwesties naar voren zijn gekomen in het licht van bestuurlijke handelingen om vast te stellen of Scientology Kerken zich kwalificeren als “huizen van verering” zodat zij vrijgesteld worden van eigendomsbelasting. Ik benader deze twee vragen niet vanuit enige kennis van de wet maar vanuit mijn hoedanigheid als religie- en cultuurfilosoof die in het bijzonder kennis heeft van religies van de moderne tijd, waaronder Scientology.

Vooruitlopend op de hierna volgende uitgebreide discussie en gebaseerd op mijn beroepsopleiding en wetenschappelijk onderzoek, ben ik ervan overtuigd dat Scientology in alle opzichten een religieuze organisatie is omdat zij voldoet aan de wetenschappelijke definitie van religieuze traditie, omdat zij dezelfde doelen nastreeft als iedere religieuze zoektocht en omdat zij de kenmerken vertoont van een echte religieuze gemeenschap. Voorts ben ik ervan overtuigd dat Scientology een religieuze gemeenschap is in iedere betekenis van dat woord omdat het onderwerp van haar verering zowel absoluut als transcendent is, haar vormen van verering zowel spiritueel als educatief zijn, en haar gelegenheden tot verering zowel privé als openbaar zijn.

III. ANALYSE VAN SCIENTOLOGY ALS EEN RELIGIEUZE ORGANISATIE

III.I. SCIENTOLOGY BEANTWOORDT AAN DE DEFINITIE VAN IEDERE RELIGIEUZE TRADITIE

Veel wetenschappers op het gebied van religieuze studies definiëren religie uitsluitend aan de hand van de functie ervan. Wellicht zijn de meest algemeen aanvaarde wetenschappelijke definities van religie binnen deze gedachtegang die van filosoof Paul Tillich als “de staat van gegrepen zijn door een *ultieme betrokkenheid*” en die van historicus Frederick J. Streng, die religie karakteriseert als “een middel tot *ultieme transformatie*”. Bij een dergelijke benadering kan iedere betrokkenheid die alle andere vormen van betrokkenheid als voorbereidend beschouwt, of iedere macht die iemand tot in zijn diepste wezen transformeert, gezien worden als wezenlijk religieus in betekenis en doel. Deze functionele benaderingen van de wetenschappelijke definitie van religie lijken sterk op de wettelijke definitie van religie zoals vermeld in *Seeger versus United States*, 380 U.S. 163 (1965), waar wordt gesteld dat “religieuze training en geloof inhoud geeft aan en zich uitstrekt tot de oprechte en betekenisvolle overtuigingen die een plaats innemen in het leven, hetgeen *parallel* is aan datgene wat verkregen wordt door het orthodoxe geloof in een Opperwezen”.

Hoewel ik het wetenschappelijke nut en de wettelijke juistheid van dergelijke functionele benaderingen waardeer, wordt mijn doel als wetenschapper beter gediend door een ietwat beperktere definitie van religie. Net als de benadering van vele andere wetenschappers op het gebied van religieuze studies definieer ik religie in essentie als *een systeem van geloofsovertuigingen en praktijken dat verkondigt personen en gemeenschappen op één lijn te brengen met het bovenaardse principe van hun bestaan*. Alle elementen van deze definitie zijn belangrijk omdat zij verwijzen naar belangrijke en onmisbare aspecten in elke georganiseerde religieuze traditie. Iedere religie

is een systeem van *geloofsovertuigingen en praktijken*. Een religie verschaft zowel een manier tot begrip als een manier om zich met de wereld en al haar mysteries en betekenissen in te laten. Iedere religie versterkt en steunt *personen en gemeenschappen*. Een religie zorgt voor de binding van een persoon met een gemeenschap van personen met soortgelijke gedachten en gedrag. En het allerbelangrijkste is dat iedere religie zijn basis in een *bovenaards principe* heeft. Met “een bovenaards principe” verwijs ik naar het typerende onderscheid dat religies maken tussen de normale wereld en dat buitengewone wezen of die macht die de gewone wereld verenigt en compleet maakt. Religies spreken over dat bovenaardse principe als het Heilige, het Goddelijke, of het Oneindige, waarbij ze het God, Allah of Brahman noemen. Maar hoe het ook genoemd of uitgelegd wordt, iedere religie gaat uit van een zekere ultieme realiteit die antwoord geeft op vragen over leven en dood van het menselijk bestaan. Het onderscheidende kenmerk van iedere religie is een relatie met deze ultieme realiteit.

Zonder twijfel voldoet Scientology zowel aan de functionele als de wettelijke definitie van religie als “een ultieme betrokkenheid” of als “een middel tot ultieme transformatie”. Maar even zeker voldoet Scientology aan de meer beperkte wetenschappelijke definitie van religie die ik naar voren heb gebracht. Scientology staat voor een systeem van geloofsovertuigingen en praktijken dat verkondigt zowel personen als gemeenschappen op één lijn te brengen met het bovenaardse principe van al wat bestaat. Of nog nauwkeuriger, Scientology voldoet *sine qua non* aan de test van iedere religie aangezien zij van dit bovenaards principe van menselijk bestaan uitgaat en zij dit bovenaards principe op een volledig spirituele manier begrijpt.

Scientologen zien het menselijke leven als voortbestaan over acht *drijfveren*, oftewel doelstellingen. Het leven wordt weergegeven door acht interactieve drijfveren in de vorm van concentrische cirkels, waarbij de eerste drijfveer het individuele bestaan betreft en achtereenvolgens omringd en onderhouden wordt door meeromvattende drijfveren van gemeenschappelijk en spiritueel bestaan. En zo wijst het bestaan op elk van die drijfveren in de richting van de ultieme oorsprong en doel van het leven. De eerste drijfveer is de drang tot voortbestaan als individu; de tweede drijfveer is de drang tot voortbestaan via het gezinsleven; de derde drijfveer is de drang tot voortbestaan via groepen; de vierde drijfveer is de drang tot voortbestaan via het mensdom; de vijfde drijfveer is de drang tot voortbestaan via alle levensvormen; de zesde drijfveer is de drang tot voortbestaan via het fysisch universum; de zevende drijfveer is de drang tot voortbestaan via het spirituele universum en de achtste drijfveer is de drang tot voortbestaan via een Opperwezen of als Oneindigheid. En zo hebben de eerste zes drijfveren vooral te maken met het spirituele welzijn in de wereld van alledag, terwijl de zevende en achtste drijfveer die niveaus van het dagelijks leven verbinden met spirituele dimensies van realiteit die de dagelijkse stoffelijke en sociale wereld volledig overstijgen.

De zevende drijfveer van Scientology gaat uit van een spirituele dimensie van bestaan die het stoffelijk lichaam en de materiële wereld drastisch overstijgt. Als zodanig heeft deze kijk op de mens als een spiritueel wezen affiniteit met de hindoeïstische onvergankelijke *Atman* en de christelijke onsterfelijke ziel. In de ogen van Scientology is de werkelijke persoon niet het lichaam en in nog mindere mate de dingen die gebruikt worden om het lichamelijke leven te veraangenamen en te verlengen. De ware persoon is een van nature goed spiritueel wezen die het stoffelijke lichaam en de materiële wereld gebruikt. Scientologen noemen dit onsterfelijke spirituele wezen de “thetan”. In de ideale conditie – wanneer hij al zijn capaciteiten kan benutten – heeft de thetan een ongelimiteerd vermogen tot kennis en kracht. De thetan kan echter niet volledig en vrij “oorzakelijk” functioneren, totdat hij bevrijd is van de mentale blokkades en hun schadelijke lichamelijke en psychologische bijverschijnselen die zich gedurende vele vorige levens van lichamen bestaan hebben opgestapeld. Die mentale blokkades, die door scientologen *engrammen* worden genoemd, moeten worden uitgewist voordat de thetan zijn creatieve vermogens en wijsheid kan herwinnen. Dat proces van het uitwissen van engrammen, wat *Clearing* genoemd wordt in Scientology, is door de heer Hubbard ontdekt en geperfectioneerd in de spirituele genezingstechnologie van Dianetics en de toegepaste religieuze filosofie van Scientology.

De achtste drijfveer van Scientology gaat uit van een spirituele context van het leven die het empirische zelf en het fysisch universum verregaand overstijgt. Scientologen beweren niet met volle overtuiging dat ze de volledige technologische beheersing en dit filosofisch begrip van het hoogste niveau in spiritualiteit hebben. Maar een dergelijke terughoudendheid heeft reeds lang een eerbare plaats in de wereldreligies. De oude joodse schriftgeleerden durfden de naam van God niet te schrijven uit eerbied voor zijn “shekinah glorie”. De christelijke theoloog uit de middeleeuwen sprak alleen van God in “de vorm van ontkenning” als blijk van de superieure Andersheid van God. De oude Chinese wijsgeren hielden vol dat “de *Tao* die kan worden begrepen, niet de werkelijke *Tao* is”. De Indiase mysticus uit de middeleeuwen sprak van de Superieure Realiteit als “Hij in wiens aangezicht alle woorden terugkomen”. In Scientology weerklinkt deze zelfde langdurig geëerde religieuze bescheidenheid, waarbij zij er duidelijk vanuit gaat, maar niet volledig uitleg geeft dat personen uiteindelijk “via een Opperwezen” of via “Oneindigheid” voortbestaan.

III.II. SCIENTOLOGY STREEFT DEZELFDE DOELEN NA ALS IEDERE ANDERE RELIGIEUZE ZOEKTOCHT

Iedere religie is een zoektocht naar redding. Want de noodzaak tot een religie komt om te beginnen inderdaad voort uit het inzicht dat er dingen zijn in de wereld die niet kloppen. Ieder mens leeft met het doodvonnis dat alles tot niets dreigt te reduceren. Culturele ideeën en sociale instituten kunnen iemands persoonlijkheid en waarde verbeteren, maar niet universeel en ook niet voor eeuwig. De doelen die mensen nastreven mislukken allemaal. De wereldrijken die mensen opbouwen komen

allemaal weer ten val. Maar iedere religie belooft een weg door of om de wanorde en vernietiging heen die al het leven van de mens lijkt te plagen. De wereldreligies verschillen van elkaar over de vraag of die “weg” individueel of gezamenlijk moet worden gevolgd, over de vraag of dat een menselijke of goddelijke prestatie is, en over de vraag of dat het een aardse of hemelse beloning betreft. Maar iedere religie belooft redding en overwinning van de dood voor al diegenen die de spirituele lessen leren en de spirituele stelregels van het leven kunnen beheersen.

Redding is niet beperkt tot een uiteindelijk overwinning van de dood in een andere wereld of toekomstig leven. Religies bieden redding van de mentale verwarring, lichamelijk lijden en morele chaos die het leven van de mens in deze wereld en in dit leven ontwricht. Het is typerend voor iedere religie dat deze het vermogen belooft en de middelen verschaft om alle randverschijnselen van het leven het hoofd te bieden. Religies bieden kracht en troost aan mensen die de grenzen hebben bereikt van hun analytische vermogens, hun lichamelijke uithoudingsvermogen en morele inzicht. Om kort te gaan, religies zijn ontwikkeld om “pieken” van verbijstering, lijden en ontaarding op te vangen.

Net als andere religies belooft Scientology niet alleen een oplossing voor de dood, maar verschaft zij ook een manier om verbijstering, lijden en ontaarding te overwinnen. Een standaarddefinitie van Scientology, die te lezen valt op het merendeel van de schutbladen van haar publicaties, richt zich rechtstreeks op deze drie ultieme bedreigingen van welzijn: “Scientology is een toegepaste religieuze filosofie en technologie die de problemen van het spirituele wezen, het leven en de gedachte oplost”. Voor scientologen zijn de problemen die de mensheid kwelen, uiteindelijk spiritueel, niet slechts fysiek of mentaal. Er is een verborgen tekortkoming van het spirituele wezen, of eigenlijk van de thetan, die het lichaam verzwakt en het verstand verblindt. Maar Scientology belooft een manier om de thetan te bevrijden van de onderbewuste herinneringen van de catastrofen die hij heeft doorgemaakt in vorige levens, en van de zwakten waar hij in dit leven aan heeft geleden die zijn bewustzijn vertroebelen en zijn vermogens lamleggen. Aldus streeft Scientology het persoonlijke doel na van het verwijderen van alle aberraties in het menselijk verstand, het lichaam en het spirituele wezen.

Net als andere religies vormt Scientology een zoektocht naar redding van het leven in een toekomstige “wereld” alsook in deze wereld. In Scientology bestaat de zoektocht naar redding uit het proces van spirituele counseling dat *auditing* wordt genoemd – een proces dat enige gelijkenis vertoont met de westerse biecht en de oosterse meditatietechnieken. Auditing concentreert zich op het innerlijke leven van de thetan en zuivert dat. De eerste fasen van auditing richten zich vooral op de spirituele drijfveren van de persoon, zijn familie, zijn sociale leven en zijn verleden. Ze zijn ontwikkeld om van iemand een gelukkig en gezond mens te maken. De daaropvolgende

auditingstappen gaan dieper in op het spirituele bewustzijn en vermogen van de persoon, waarbij uiteindelijk de thetan bevrijd raakt van de afhankelijkheid van zijn fysieke lichaam en het materiële universum. Om kort te gaan, Scientology biedt aan iedereen de belofte van geluk in dit leven en onsterfelijkheid voor hen die de “Brug naar Totale Vrijheid” oversteken.

En tenslotte beperken scientologen zich niet alleen tot de beloften van spiritueel welzijn die door clearing bereikt wordt door het individu zelf. Het uiteindelijke doel van deze spirituele techniek van auditing is “Clearing van de planeet”, waarbij er een spirituele staat van universele goedheid en blijvende vrede wordt gecreëerd. Scientology verkondigt dat zij met auditing de “spirituele technologie” in handen heeft waarmee men de achterliggende spirituele oorzaken van alle vijandigheid en vooroordelen, alle ongelijkheid en onrecht, en alle oorlogvoering en uitbuiting ongedaan kan maken. Pas wanneer de planeet op die manier is gecleared zullen mensen een “beschaving zonder krankzinnigheid, zonder criminelen en zonder oorlog” bereiken.

III.III. SCIENTOLOGY VERTOONT DE KENMERKEN VAN IEDERE RELIGIEUZE GEMEENSCHAP

Zoals de discussie hierboven aantoont is religie niet zomaar een privézaak. Religie is een sociaal en historisch verschijnsel, ondanks het feit dat religies hun opkomst en thuis vinden in het hart van de mens. Persoonlijke religieuze ervaring komt voort uit een religieuze *gemeenschap* die die religie in stand houdt en van de ene persoon naar de andere communiceert en van de ene generatie naar de volgende. Als zodanig is iedere religieuze gemeenschap georganiseerd rondom vier duidelijk omlijnde en met elkaar verbonden kenmerken. Gezien het feit dat een religieuze traditie zowel theoretische en praktische, als individuele en sociale aspecten heeft, worden religieuze gemeenschappen gevormd door een systeem van religieuze *geloofsovertuigingen*, religieuze *praktijken*, religieuze *instituten* en religieuze *leiders*.

Net als alle andere religies heeft Scientology kenmerkende religieuze overtuigingen. Individuele scientologen komen tot deze overtuigingen door uitgebreide persoonlijke en groepsmatige studie van de filosofische, technische, ethische en credo-gerelateerde geschriften van L. Ron Hubbard. Die geschriften vormen de gezaghebbende bron voor de religieuze geloofsovertuiging van Scientology. De geschriften van de heer Hubbard voor Scientology worden als gevolg daarvan dus als religieuze geschriften beschouwd en hebben dezelfde kracht als de Bijbel voor christenen, de Thora voor joden, de Koran voor moslims, het Boek van Mormon voor de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, of de Science and Health with Keys to the Scriptures voor de Christian Science Kerk. Als zodanig wordt de heer Hubbard gezien als de grondlegger van Scientology op een soortgelijke wijze als Mohammed als de grondlegger van de islam en Joseph Smith als de grondlegger van het mormonisme worden aangemerkt.

Net als andere religies heeft Scientology een duidelijk geheel aan religieuze praktijken. Scientologen vieren de ceremoniën van het huwelijk, de doop en begrafenissen volgens die van de Scientology Kerk. Maar de kern van het religieuze leven in Scientology is de spirituele praktijk van *auditing* en *training*. Auditing en training vormen de twee zijden van de Scientology Brug naar Totale Vrijheid. Scientology auditing, dat enige gelijkenis met de christelijke biecht en de boeddhistische meditatie vertoont, is *niet* zomaar de een of andere versie van psychologische counseling of psychoanalytische behandeling. Auditing is die spirituele discipline waarbij een thetan “gecleared” wordt van zijn “engrammen” – hij wordt bevrijd van die spirituele valstrikken die hem gekluisterd houden en het verstand verduisteren en het lichaam verzwakken. Dat proces van clearen vindt plaats in elkaar opvolgende stappen. Elk auditingniveau vormt een steeds hoger niveau van spiritueel bewustzijn en bekwaamheid. En wanneer er genoeg mensen Clear zijn gemaakt, heeft de planeet een kans dat ook zij Clear wordt. Naast de individuele en collectieve doelen van auditing zijn scientologen ook bezig met de religieuze missie om de boodschap van Scientology te verspreiden en auditing aan anderen te verschaffen. Net als de andere religies met een dergelijke missie zoals het boeddhisme, het christendom en de islam, streeft Scientology er ook naar haar boodschap en middelen tot redding van de wereld, en uiteindelijk van het hele universum, bekend te maken. Scientology training is absoluut essentieel om die missie te volbrengen en ook voor de spirituele verlichting van de eigen aanhangers, is Scientology training onontbeerlijk. Training houdt een intensieve en gesuperviseerde studie in van de geschriften, lezingen en films van L. Ron Hubbard. Net als bij auditing zijn de trainingscursussen zodanig gerangschikt dat ze de spirituele verlichting intensiveren en auditingtechnieken helpen verbeteren. Uiteindelijk bezit alleen een geauditeerde en getrainde scientoloog de spirituele technologie om anderen over de Brug naar Totale Vrijheid te leiden.

Scientology heeft net als andere religies gespecialiseerde sociale structuren voor organisatie en leiderschap ontwikkeld om haar leden van dienst te zijn en haar boodschap te verspreiden. Scientology is een religieuze gemeenschap, op vrijwillige basis, die rond zeer duidelijke religieuze activiteiten en onder nauwgezette hiërarchische controle is georganiseerd. Vijf verschillende soorten organisaties verlenen religieuze Scientology diensten, een en ander afhankelijk van het auditing- en trainingsniveau dat in een dergelijk organisatie beschikbaar is. Over het algemeen leveren organisaties van een hoger niveau alle diensten die door missies en kerken van een lager niveau ook worden aangeboden. Scientology *missies* leveren alle “routes naar de Brug” naast auditing op de lagere “niveaus” tot aan de staat van Clear. Scientology *Kerken*, die ook wel *Orgs* genoemd worden (kort voor “Organisaties”) en in de grotere steden te vinden zijn, bieden alle “routes naar de Brug” naast training tot aan “Klasse V Gegradueerde Auditor” en auditing tot aan de staat van “Clear”. *Saint Hill Orgs* en *Hogere Orgs*, die te vinden zijn in Engeland, Los Angeles, Kopenhagen en Sydney, zijn gespecialiseerd in auditortraining en de tussenliggende niveaus van

“OT” (Opererende Thetan) tot en met “OT V”. De Scientology Org *Flag Service Org* in Clearwater, Florida, levert alle diensten tot de hoogste niveaus van training en auditing tot en met “OT VII”. En als laatste levert alleen de *Flag Ship Service Organisatie* het hoogste niveau van auditing: “OT VIII”.

De hiërarchische structuur van de Scientology Kerk is gebaseerd op religieuze gronden en dient religieuze doeleinden. De bedrijfsmatige structuur van de kerk werd ontworpen om aan te sluiten op de geestelijke structuur en om deze te complementeren. De meeste afzonderlijke organisaties zijn op zichzelf staande rechtspersonen en staan onder begeleiding en gezag van de Scientology Kerk Internationaal, de moederkerk van de religie die belast is met het verspreiden en bekendmaken van de religie. Het Religious Technology Center is de organisatie die verantwoordelijk is voor de handhaving van de “zuiverheid” van de toegepaste religieuze filosofie en de technologie van spirituele genezing van Scientology. Bij het kopiëren van een bedrijfsstructuur weerspiegelt de Scientology Kerk de dominante sociale instituten van haar samenleving, net als de rooms-katholieke kerk de middeleeuwse structuur van de feodale aristocratie weerspiegelde en de protestante kerkgenootschappen de kapitalistische democratie van de moderne cultuur weerspiegelde. Maar de speciale organisatiestructuur die een bepaalde religie uitdraagt, is duidelijk te onderscheiden van specifieke religieuze doelen die zij nastreeft.

Leiderschap in de Scientology Kerk is gebaseerd op de religieuze visie en het gezag van L. Ron Hubbard. In tegenstelling tot religieuze grondleggers uit de oudheid, zoals Boeddha en Jezus is de heer Hubbard onder scientologen echter geen onderwerp van verering, hoewel hij veel bewondering en affectie krijgt. Het is eerder dat de toegepaste religieuze filosofie en technologie van spirituele genezing die hij heeft ontdekt, als onschendbaar worden beschouwd. Toch zien scientologen de heer Hubbard als een unieke persoonlijkheid in de kosmische geschiedenis van de mens, omdat hij de weg heeft gevonden die de dood overstijgt want telkens als iemand weer overlijdt, wordt hij van zijn natuurlijke gezondheid, geluk, bovennatuurlijke bewustzijn en vermogens beroofd. Daarnaast geloven scientologen dat hun Grondlegger die bij zijn overlijden van de beperkingen van zijn lichaam en de aarde werd bevrijd, “verder omhoog aan de andere kant van de Brug” doorgaat met zijn verovering van wat het fenomeen leven vormt.

Scientology heeft niet het hele scala aan religieuze specialisten ontwikkeld die je in oudere religieuze tradities aantreft. Volgens het geloof en praktijk van Scientology is er geen plaats voor “genezers” en “heiligen” en ook geen behoefte aan “profeten” of “hervormers”. Maar de algemene rollen van “priester” en “leraar” zijn duidelijk neergezet, hoewel scientologen die religieuze functionarissen *geestelijke* en *staflid* van de Scientology Kerk noemen. Scientology geestelijken worden door de kerk officieel gewijd nadat zij een voorgeschreven cursus en stage hebben voltooid waarna ze als gewijde geestelijken gemachtigd zijn om zondagsdiensten te

houden, huwelijken te voltrekken, mensen te dopen en begravenissen te leiden. Daarnaast zijn zij ook gemachtigd om de van toepassing zijnde diensten van spirituele auditing en training te leveren. Scientology stafleden worden opgeleid voor allerlei gespecialiseerde onderwijstaken en leidinggevende taken op de diverse niveaus en afdelingen van de kerkelijke organisaties. Sommige Scientology geestelijken en stafleden horen ook bij een speciale religieuze orde die de *Sea Organization* heet, waarvan de leden een contract hebben van een miljard jaar en samen eraan werken dat Scientology Missies en Kerken mensen blijven stimuleren de Brug op te gaan, waarbij ze het doel van de kerk, namelijk het Clear maken van deze planeet en uiteindelijk van het universum, vooruit helpen. Tot slot verspreidt Scientology ook haar religieuze overtuiging en praktijk via een hoogst toegewijd en getraind lekenpubliek, dat eveneens in staat is spirituele auditing en de van toepassing zijnde niveaus te leveren aan het publiek van Scientology.

III.IV. CONCLUSIE

Op basis van mijn beroepsopleiding en het wetenschappelijke onderzoek, waarvan hierboven een samenvatting is gegeven, ben ik ervan overtuigd dat Scientology in alle aspecten van het woord een religie is. De spirituele disciplines van Scientology en de belichaming van haar organisaties hebben een eigen karakter, zoals dat ook past bij een nieuwe religie die de spiritualiteit van de oosterse religies met de op historische gegevens gebaseerde westerse religies probeert te combineren in een “alle gezindten accepterende” beweging die andere religieuze tradities respecteert en tevens overstijgt. Desondanks beantwoordt Scientology duidelijk aan de wetenschappelijke definitie van een religie en streeft zij duidelijk de doelen van een religieuze zoektocht na en vertoont zij daarbij duidelijk de eigenschappen van een religieuze gemeenschap.

IV.

EEN ANALYSE VAN SCIENTOLOGY ALS EEN BELIJDENDE GEMEENSCHAP

De verering vormt een inherent deel van elke religie, hoewel de vorm van deze verering van religie tot religie verschilt. De onlosmakelijke band tussen religie en verering ligt voor de hand wanneer je de uitleg van verering op gezond verstand baseert in het licht van devotie en toewijding. Deze opvattingen en handelingen worden binnen een religie duidelijk als bruikbare definities in het licht van “een staat van *ultieme* betrokkenheid” of als “een middel tot *ultieme* transformatie”. Verering kun je zien als sterke interesse. Religieuze houdingen en handelingen worden zelfs nog duidelijker in religie wanneer dat gedefinieerd wordt als “in overeenstemming met de *transcendente* basis van een persoonlijk en sociaal bestaan”. Verering richt zich op bovenmenselijke krachten. Hoe je een religie ook omschrijft, alle religies beginnen en eindigen met verering.

De reikwijdte van opvattingen en handelingen binnen het concept van verering strekt zich uit tot de gehele *actieve kant van religie*. In de ruimste zin van het woord houdt belijdenis alle rituelen, ceremoniën, praktijken, gebruiken en diensten in die binnen een religieuze context en doel plaatsvinden. In dat licht bezien vindt verering plaats binnen het gehele spectrum van publieke viering tot persoonlijke overpeinzing, van plechtige feestelijkheden tot gebruikelijke dagelijkse routines. Maar de term “verering” is meestal van toepassing op bewuste cultivering van blijvende religieuze overtuigingen, waarden en gevoelens, via een voorgeschreven handelwijze. Zo heeft verering met behulp van vaste patronen van religieuze oefeningen betrekking op de gehele persoon zoals die omschreven zijn door een bepaalde religieuze traditie. Natuurlijk verschillen die religieuze tradities wat betreft voorwerpen, vormen en rituelen van elkaar, afhankelijk van hun specifieke begrip van het goddelijke en de menselijke realiteit.

IV.1. HET ONDERWERP VAN VERERING IN SCIENTOLOGY

In de lange geschiedenis van religies heeft een grote verscheidenheid aan zaken als onderwerp van verering gediend: van bovennatuurlijke wezens tot natuurlijke oriëntatiepunten, van onzichtbare krachten tot heldhaftige personen, van abstracte principes tot concrete symbolen. Maar zoals de historicus Arnold Toynbee heeft aangetoond kan deze verscheidenheid terug worden gebracht tot *drie* onderwerpen of doelstellingen – de natuur, de mensheid en een Absolute Realiteit die noch tot de natuur noch tot de mensheid behoort, maar er wel deel van uitmaakt ook al reikt het tegelijkertijd verder dan dat.

De meeste religieuze historici zijn het erover eens dat de vroegste vormen van religie hun oorsprong vonden in de verering van natuurlijke verschijnselen of in bepaalde belijdende leefgemeenschappen. In de oude wereld bestond polytheïsme uit de verheerlijking van krachten en mogelijkheden van de natuurlijke omgeving of van de wereld van de mens. Die vormen van verering zijn zeker nog niet verdwenen. Maar de grote “wereldreligies” richten zich alle op verering van een Absolute Realiteit die boven zowel de natuur als de geschiedenis uitstijgt.

Die Absolute Realiteit wordt in verschillende religies op veel verschillende manieren gezien. Over het algemeen zien de westerse religies zoals het judaïsme, het christendom en de islam deze Absolute Realiteit als een persoon. Deze tradities vereren een persoonlijke Realiteit die gekend en gediend kan worden en waar een relatie mee mogelijk is. De verering bij deze theïstische religies richt zich uiteindelijk op éénwording met dit persoonlijke wezen. Daartegenover zien oosterse religies als het hindoeïsme, boeddhisme en taoïsme die Absolute Realiteit als iets *onpersoonlijks*. Die tradities vereren een bindende realiteit die op een innerlijke wijze begrepen en ervaren kan worden. Bij de verering van die monistische religies zoekt men uiteindelijk naar *éénwording* met dit onpersoonlijke wezen.

Scientology behoort duidelijk tot die religies waarbij die verering gericht is op een Absolute Realiteit die boven de natuurlijke orde en het menselijk bestaan uitstijgt terwijl die beide wel ondersteunt en invult. Zoals eerder vermeld is het uiteindelijke doel van het religieuze leven in Scientology voortbestaan “door een Opperwezen” of als “Oneindigheid”. Zoals we kunnen zien bestaat de voornaamste verering binnen de Scientology Kerk uit auditing en training. Die verering helpt Scientologen en draagt bij aan het voortbestaan en het verkrijgen van voorspoed over alle acht drijfveren. Die spirituele oefeningen zorgen voor gezonde en gelukkige mensen, gezinnen en groepen. Maar uiteindelijk stelt deze verering individuele scientologen in staat zichzelf te ontdekken als spiritueel wezen in een spiritueel universum dat het materiële lichaam en de materiële wereld helemaal ontstijgt.

Als zodanig heeft binnen Scientology het begrip van een Absolute Realiteit meer gemeen met de mystieke tradities van de oosterse religies dan hun theïstische tegenhangers in het westen. Hoewel de Scientology Kerk het *bestaan* van God resoluut beaamt, hangt zij geen dogma ten aanzien van de *aard* van God aan. Het staat scientologen vrij om God op een persoonlijke of onpersoonlijke wijze te symboliseren zolang zij de realiteit van God maar bevestigen. Voor het grootste deel zien zij God echter niet zozeer als een persoonlijk wezen dat persoonlijke toewijding en gehoorzaamheid vereist, maar meer als een spirituele Kracht die tot onderzoek en ontdekking van het zelf uitnodigt. God moet meer binnen jezelf dan buiten jezelf gezocht worden, en kan eerder via persoonlijke ervaring dan door middel van dogmatische leerstellingen worden gevonden.

IV.II. DE VORMEN VAN VERERING IN SCIENTOLOGY

De vormen van verering verschillen van religie tot religie, afhankelijk van hoe een bepaalde religie goddelijke en menselijke realiteit ziet. Toch vallen er algemene overeenkomsten te onderscheiden tussen de vormen van verering binnen de westerse en de oosterse tradities. In tegenstelling tot de Westerse religieuze tradities, waar de verering geconcentreerd is op gebed en verering van een persoonlijke God, concentreert de verering bij de oosterse religies zich op meditatie en identificatie met een onpersoonlijk Absoluut iets. De eerstgenoemde religies vierten een relatie tussen de persoon en het Opperwezen, terwijl de laatstgenoemde religies de verbinding maken tussen het ware zelf en de ultieme Realiteit.

Hoewel Scientology een onderscheidende religie is met haar eigen vormen van verering, hebben die vormen meer gemeen met de spirituele disciplines van de oosterse religies dan de spirituele toewijding van de westerse religies. Net als bij de oosterse tegenhangers is de verering in de Scientology Kerk een hoogst geordend en tot in detail gecultiveerd proces van zelfonderzoek en zelfontwikkeling. Die spirituele oefeningen om persoonlijk bewustzijn en bekwaamheid te verhogen zijn in Scientology ruwweg te onderscheiden in twee categorieën: auditing en training, ofwel de twee zijden van de Brug van Scientology naar Totale Vrijheid.

Scientology auditing, dat enige gelijkenis vertoont met christelijke biecht en boeddhistische meditatie, is een vorm van spirituele counseling die iemand in staat stelt zijn of haar identiteit te ontdekken als spiritueel wezen dat de mogelijkheid heeft tot oneindig voortbestaan. Naarmate men hoger op de Brug komt, ontwikkelt auditing zich geleidelijk aan van heel eenvoudige naar meer onderzoekende religieuze ervaringen. Scientologen geloven dat de hoogste niveaus van spiritueel bewustzijn en bekwaamheid alleen bereikt kunnen worden door stap voor stap door de elkaar opvolgende niveaus van auditing heen te gaan. De lagere auditingniveaus leiden naar de spirituele staat van “Clear”, die iemand bevrijdt zodat hij een geestelijk gezond en productief leven kan leiden, terwijl de hogere auditingniveaus – ook wel bekend als de niveaus van “Opererende Thetan” – iemand helpen zijn vermogen om het leven, materie, energie, ruimte en tijd rechtstreeks te beïnvloeden.

Scientology training, wat te vergelijken is met studie van de geschriften en het religieuze onderricht van het judaïsme en christendom, maar ook van het hindoeïsme en boeddhisme, vergroot de vrijheid die men bereikt door spirituele auditing en door de verkregen kennis van religieus onderricht. Het geheel aan training binnen Scientology wordt onderverdeeld in talloze cursussen, variërend van introductiecursussen die de basisprincipes behandelen, tot de cursussen van de hoogste niveaus die de volledige filosofische en technische materialen van Dianetics en Scientology bevatten. Wat dit betreft, biedt onderricht net zoveel spiritueel inzicht als auditing. Sterker nog, de toepassing van de religie bestaat voor scientologen in gelijke mate uit auditing en training in de principes en de technologie van Scientology. Iemand kan dus geen volledig spiritueel bewustzijn en vermogen bereiken zonder beide zijden van de De Brug naar Totale Vrijheid te bewandelen.

Hoewel de vormen van verering bij alle religies vooral gericht zijn op religieuze onderwerpen en uiting geven aan spirituele ervaringen, zijn er andere rituelen die gewoonlijk worden uitgevoerd binnen de context en geest van verering. De belangrijkste hiervan zijn de ceremoniën voor momenten die een belangrijke overgang of transformatie in iemands persoonlijke en sociale leven markeren. Elke religie kent haar vieringen van de levenscyclus van de gelovige en de heilige geschiedenis van haar verleden; Scientology vormt daarop geen uitzondering. Scientology Kerken vieren regelmatig de ceremoniën van naamgeving, het huwelijk en begrafenis volgens hun eigen ceremoniën. Er worden ook dagen uit de geschiedenis van de religie en het dagelijks leven herdacht, die een bijzondere verering verdienen.

IV.III. DE GELEGENHEDEN VAN VERERING IN SCIENTOLOGY

In de geschiedenis van religies, kan verering zowel privé als in het openbaar plaatsvinden. Verering beperkt zich niet tot formele ceremoniën en collectieve vieringen binnen een samenzijn van een religieuze gemeenschap. Persoonlijke verering vindt vaak plaats in de huiselijke sfeer waar het

afhankelijk is van vastgestelde tijden (zoals bij de maaltijd, bij het opstaan of naar bed gaan). De christelijke gebeden, de joodse rituele zegeningen, de dagelijkse gebeden van de moslims, het ceremoniële scanderen van de hindoes en het mediteren van de boeddhisten zijn alle authentieke uitingvormen van verering, ook al gebeuren deze in huiselijke kring of zelfs in afzondering van iemands denken. Maar verering is tevens een openbare gebeurtenis of dat nu als gezamenlijke actie plaatsvindt of individueel in het bijzijn van anderen. Collectieve verering is de norm voor openbare verering bij de theïstische westerse religies. De woorden van de mensen worden in gestileerde gebeden en loftuitingen tot God gericht en Gods woord wordt weer als antwoord in de vorm van geschriften en commentaren aan de mensen verkondigd. Bij oosterse monistische religies verschilt de vorm van openbare verering enigszins. Het is inderdaad zo dat er veel uitgebreide ceremoniën en festivals bestaan die gezamenlijk worden gevierd. Een kenmerk is echter dat de afzonderlijke gelovigen samenkomen in openbare religieuze plaatsen van samenkomst, waar elke gelovige de voorgeschreven rituele handelingen uitvoert als vorm van persoonlijke toewijding. In beide gevallen van openbare verering is de viering afhankelijk van een klasse van experts die de middelen en betekenis van de verering beheersen.

Net als bij andere religies kan binnen de Scientology Kerk de verering zowel in de privésfeer als in het openbaar plaatsvinden. Auditing kan binnen elke rustige, afleidingsvrije omgeving plaatsvinden, bijvoorbeeld bij iemand thuis. In dat geval wordt de auditing echter gesuperviseerd door een hooggetrainde Case Supervisor aan de hand van een geschreven verslag van de auditingssessies. Het merendeel van de auditing vindt plaats in het kerkgebouw waar speciaal daarvoor ingerichte kamers zijn en waar hulp van Case Supervisors en anderen voorhanden is om te helpen bij het inroosteren en de levering van deze religieuze diensten. Alle formele training wordt gegeven in de kerk onder begeleiding van getrainde Cursus Supervisors, met uitzondering van de schriftelijke cursussen die iemand door de basisboeken van Dianetics en Scientology heen helpen. Bij sommige hogere niveaus, de “OT”-niveaus, gebeurt auditing “solo”. In zo’n geval volgt een scientoloog exacte instructies en auditeert hij of zij zichzelf in zijn eentje omdat hij zowel de auditor als de persoon is die de auditing ontvangt. Solo auditing gebeurt alleen onder toezicht van een Hogere Organisatie of de Flag Service Organisatie waarbij de geschreven verslagen van de auditingssessies stelselmatig door de Case Supervisors worden doorgenomen om erop toe te zien dat die auditing de relevante regels volgt en dat de verwachte spirituele vooruitgang wordt behaald. Hoewel binnen Scientology auditing en training meer iets individueels is dan een groepsgebeuren, is dat niet veel anders dan een boeddhist die mediteert in een boeddhistisch centrum onder toezicht van een spiritueel leider of een student die voor rabbi de Thora bestudeert in een yeshiva onder toezicht van een talmuedische geleerde.

Wanneer we de gelegenheden tot verering in ogenschouw nemen – of die nu privé of openbaar is, solitair of gezamenlijk – dan zien we dat het *centrale* gebouw in elke religie een essentiële rol vervult. Dergelijke gebouwen hebben verschillende benamingen en hebben verschillende vormen van architectuur. Kerken, synagogen, moskeeën, tempels, ashrams en altaren hebben allemaal hun eigen karakteristieke vorm en atmosfeer. Maar hun religieuze doel en functie komt redelijk overeen. Die “plaatsen van verering” verschaffen de religieuze ambiance waarin de “religieuze diensten” die bij een bepaalde religie horen, regelmatig worden gehouden. Net als elke andere religie hebben Scientology Kerken hun eigen karakteristieke ambiance. Maar het zijn ook centra waar zowel privé als openbare erediensten worden gehouden.

IV.IV. CONCLUSIE

Op basis van mijn beroepsopleiding en het wetenschappelijke onderzoek, waarvan hierboven een samenvatting is gegeven, ben ik ervan overtuigd dat Scientology een belijdende gemeenschap is. Zoals het een nieuwe religie betaamt, kent de Scientology Kerk haar eigen specifieke vormen van verering die in overeenstemming zijn met haar onderscheidende begrip van het goddelijke en van de menselijke realiteit. Maar binnen Scientology is de verering, net zoals bij andere religieuze tradities, bedoeld om het spirituele bewustzijn te vergroten en het spirituele vermogen van de persoon, het gezin, de gemeenschap en uiteindelijk de wereld te ontwikkelen.

LONNIE D. KLIEVER

26 september 1994

